

Афоніна Д.В., бакалавр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Невмержицька С.М., к.т.н., доцент
Київський національний
університет технологій та дизайну

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЛІДЕРСТВА В ОРГАНІЗАЦІЇ

У сучасному світі особливої актуальності набувають дослідження моделей управління й визначення того, які з них є найбільш ефективними для досягнення найкращих результатів при управлінні організацією. З настанням ХХІ століття, одним з ознак якого є стрімкий розвиток бізнесу, люди намагаються зрозуміти, яка модель буде не тільки задовольняти базові потреби, а й призведе до особистісного розвитку та підвищення рівня компетентності. Особливе місце в таких дослідженнях відводиться лідерській управлінській моделі. Стів Джобс, Шеріл Сендберг, Ілон Маск, тощо – ось приклади ефективних лідерів, здатних надихати аудиторію й розширювати можливості своїх співробітників.

Ефективні лідери – це далекоглядні діячі, які надихають на інновації, мотивують своїх співробітників на досягнення максимального виробничого потенціалу [4, 5]. Найчастіше це досягається шляхом створення спільного бачення для об'єднання команди, розвитку співробітництва та виявлення унікальних сильних сторін кожного співробітника.

Впродовж усієї історії людства дана проблема займала чільне місце в роботах багатьох дослідників та науковців. Зокрема, розглядали цю тему українські науковці К. Козак [2] та Г. Швець [4], тощо. Серед американських дослідників варто відзначити внесок Р. Ділтс [1], Е. Діринг [1], Дж. Рассел [1], праці яких базуються на концепції того, що ефективний управлінець – це той, хто може проаналізувати потреби колективу в зростанні й надати можливості для реалізації амбіцій.

Можна виділити значну кількість якостей, які повинні бути притаманні сучасному лідеру. Серед найбільш важливих якостей успішного сучасного керівника такі [3, 4, 5]:

- Сміливість приймати рішення та йти на ризик. Гарне керівництво вимагає великої мужності. Звичайно, потрібно приймати зважені рішення й обдумувати кожен можливий результат, але неможливо добитися успіху без сміливості час від часу ризикувати.

- Уміння визнавати помилки. Треба пам'ятати, що невдача – важливий крок до успіху. Далеко не кожне рішення призведе до позитивного результату, тому важливо, щоб лідер відразу визнав і прийняв це. Ключем до того, щоб перетворитися з хорошого лідера у найкращого, є вміння цінувати те, що невдача також може часто призводити до великих досягнень, коли її приймають, а не приховують. У ситуації невдачі важливим моментом є взяти на себе відповідальність за проблему і чесно сказати, що пішло не так.

- Підтримувати професійний розвиток співробітників та обговорювати результати роботи. Лідери створюють команди, й ефективність цих команд визначає їх власну ефективність як лідерів. Вони підтримують членів команди та допомагають їм досягати своїх цілей. Лідер готовий ризикнути і надати співробітнику шанс, ґрунтуючись на потенціалі, який він бачить у когось. Проводять додаткове навчання для найбільш перспективних співробітників, тому безпечно працюють над наступним поколінням лідерів, які будуть рухати вперед компанію та галузь.

- Харизма. Харизматичний лідер викликає відданість і захоплення.

- Впровадження інновацій. У даний час однією з найбільших проблем лідерства називають управління змінами та інноваціями. Ефективні лідери можуть мотивувати своїх колег і вести свою організацію до успіху, будучи першими, хто приймає ці зміни на робочому місці, незалежно від того, наскільки великими або маленькими вони здаються.

- Навички побудови відносин. Уміння створювати комфортне командне середовище – середовище співробітництва, будувати відносини з членами команди, зі своїми клієнтами, налагодити міцні зв'язки всередині галузі, щоб мати авторитет й поза межами організації.

- Наставництво. Лідер в потрібний час направляє та ділиться своїми знаннями й вміннями, щоб команда змогла в процесі отримати цінний досвід. Він вчить своїх підлеглих справлятися зі складними ситуаціями самостійно, а не розв'язує всі проблеми своєї команди.

- Мати чітке бачення (стратегію) для своєї команди. Хороший керівник знає, до чого він йде, та розповідає про це команді. Він також обережно висуває реалістичні вимоги до того, як саме команді досягти поставленої мети, й визначає в цьому роль кожного з її членів.

- Тощо.

Отже, без ефективного керівництва жодна успішна організація не була б там, де вона є сьогодні. Ефективне лідерство майже завжди є одним з основних чинників зростання, розвитку та інновацій. Лідерство – важлива функція менеджменту, яка допомагає максимізувати ефективність й досягати організаційних цілей.

Література

1. Дилтс Р., Диринг Э., Рассел Дж. Альфа-лидерств. Р. Дилтс, Э. Диринг, Дж. Рассел. СПб.: ЕВРОЗНАК, 2004. 256 с.

2. Козак К.Б. Роль лідерства в системі управління персоналом на підприємстві. *Економіка харчової промисловості*. 2013. №3 (19). С. 24-28.

3. Невмержицька С.М., Бугас Н. В., Шміголь Т. І. Коучінг як метод професійного розвитку та реалізації кадрового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8408>.

4. Швець Г.О. Лідерство як невід'ємна складова ефективного менеджменту. *Вісник Приазовського державного технічного університету* : зб. наукових праць. ДВНЗ "ПДТУ". 2017. Вип. 33. С.124-129.

5. Patel D. 11 Powerful Traits Of Successful Leaders. *Forbes*. 2017. URL: <https://www.forbes.com/sites/deeppatel/2017/03/22/11-powerful-traits-of-successful-leaders/?sh=a209e07469fc>.